

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תמצית החלטה

תיק ת"צ 42754-05-11 בפני כבוד השופטת מיכל אגמון-גונן - 09.12.2019

החלטה הדוחה 10 בקשות לאישור תובענות ייצוגיות נגד חברות הסלולר, האינטרנט, הכבלים והלווין, וקבע: אפליית מחירים לטובת לקוחות מתמקחים ולקוחות חדשים, היא רצויה ותורמת לתחרות

בית המשפט המחוזי בתל אביב קבע כי פרקטיקה של חברות הסלולר, האינטרנט, הכבלים והלווין של מתן הנחות ללקוחות חדשים, וללקוחות המאיימים לעזוב (לקוחות מתמקחים) היא מותרת על פי רישיונות החברות, כיון שהיא תורמת לתחרות בשוק הטלקום ולהורדת מחירים לצרכנים כולם.

השופטת, ד"ר מיכל אגמון גונן, דחתה בכך עשר בקשות שונות לאישור תובענות ייצוגיות נגד חברות הסלולר, האינטרנט הכבלים והלווין (סלקום, פלאפון (2 תובענות), פרטנר, נטוויז'ן, סמייל, בזק בינלאומי, הוט ו-YES (2 תובענות).

התובעים טענו כי כל החברות הנתבעות נותנות תעריף מוזל ללקוחות מתמקחים המאיימים להתנתק משירותי החברה וכן ללקוחות חדשים, וכי הדבר מהווה אפליית מחירים פסולה, על פי תנאי הרישיון של החברות, מכוחן הן פועלות. עוד נטען, כי רישיון המחייב אותן לספק את השירותים ללא אפליה ובתנאים שוויוניים, ובכלל זה בתעריף אחיד לפי "סוג המנויים" שאליו שייך הלקוח.

החברות מצידן טוענות כי הן עונות על תנאי הרישיון, וכי מתן הנחות ללקוחות מתמקחים וללקוחות חדשים, עונה על הגדרת סוג מנויים, ובנוסף, מעודדת את התחרות ומוזילה את המחירים לכלל הצרכנים בשוק הטלקום.

במסגרת ההליך, הוגשו לבית המשפט עמדות המאסדרים (הרגולטורים), לעניין פרשנות הוראות הרישיונות (הדומים זה לזה בלשונם ובמהותם). עמדת משרד התקשורת היתה כי אכן מדובר בהפרת הרישיון, וכי מדובר באפליית מחירים אסורה. מנגד, המועצה לשידורי כבלים ושידורי לוויין, בהתבסס על עמדת הרשות לתחרות וארגוני צרכנים, היתה בדעה כי אין מדובר בהפרת הרישיון, וכי מתן הטבות ללקוחות מתמקחים וללקוחות חדשים מועילה לתחרות בשוק, ומביאה להוזלת השירותים לכלל הצרכנים.

השופטת ד"ר מיכל אגמון גונן, בחנה את הרישיונות השונים וקבעה כי מדובר ברישיונות דומים, ועל כן יש חשיבות לתת פרשנות אחידה לכל הרישיונות, ואין לקבל מצב בו הרגולטור מדבר בשני קולות:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

הנה כי כן, הן על פי הגיונם של דברים והן על פי תכליתם, יש ליתן להוראות הרישיונות פרשנות זהה, וזאת חרף ההבדלים הניסוחיים הקלים הקיימים ביניהם. אף על פי כן, כאמור, ניתנו פרשנויות הפוכות וסותרות ע"י משרד התקשורת וע"י מועצת הכבלים והלוויין. סבורני כי מצב זה של פרשנויות סותרות של הרישיונות שניתנו לחברות השונות אינו יכול לעמוד, ואפרט. בשנים האחרונות מציעים מפעילי התקשורת השונים תכניות משולבות של טלפון, שירותי אינטרנט ושירותי טלוויזיה רב ערוצית. בנסיבות אלה אין להטיל חובות שונות על החברות ביחס לשירותים השונים, שבבסיסם איסור על הפלייה והגברת התחרות. לא ניתן להצביע במצב זה על כל הצדקה עניינית לכך שמשרד התקשורת יאסור על חברות האינטרנט והסלולר לבצע אבחנת מחירים שהתירה מועצת הכבלים והלוויין כי תבוצע ע"י חברות הטלוויזיה הרב ערוצית.

אז בחנה השופטת אגמון גוּן את העמדות ובחרה לאמץ את עמדת מועצת הכבלים והלוויין שהתגבשה בהליך סדור, תוך התייעצות עם הרשות לתחרות (הממונה על ההגבלים העסקיים), ארגונים צרכניים, חוות דעת כלכליות, ועריכת שימוע לחברות הכבלים.

השופטת קבעה, כי עמדת משרד התקשורת נקבעה ללא הליך תקין, ללא היוועצות ברשות לתחרות, והמשרד אף הביע עמדות שונות במועדים שונים ועל ידי גורמים שונים במשרד. כך, עמדת המשרד לפיה מדובר בהפרת הרישיון מנוגדת למכתבו של מנכ"ל משרד התקשורת דאז, שלמה פילבר, שעמד על כך כי הנושא אינו ברור וכי יש לבחון את השאלה, בין היתר לאור העובדה שכיום מוצעים שירותים משולבים, ויש חברות רבות בתחום, וכן כתב כי יש לפעול להאחדת המונחים והמדיניות בנוגע לכלל השירותים.

השופטת אגמון גוּן הדגישה כי במקרים מסוימים, כמו במקרה זה בו שיקולי התחרות הם מרכזיים, ומדובר בשוק מורכב, יש חובה על המאסדר בתחום מסוים, כמו משרד התקשורת, להיוועץ בממונה על התחרות, מכוח כללי המשפט המינהלי.

לאור האמור, אימץ בית המשפט את עמדת מועצת הכבלים והלוויין וקבע כי אפליית מחירים לטובת לקוחות מתמקחים ולקוחות חדשים, היא רצויה ותורמת לתחרות, ועל כן אין המשיבות פועלות בניגוד לתנאי הרישיון. לאור זאת נדחו כח הבקשות לאישור התובענות הייצוגיות.

השופטת אגמון גוּן נמנעה מפסיקת הוצאות כנגד המבקשים, לאור חשיבות הנושא שהעלו, ובעיקר כיון שהעמדות השונות של משרד התקשורת, אכן יצרו בלבול באשר לאסור ולמותר בנוגע לאפליית מחירים.